

І.М. Козубцов, підполковник, кандидат
технічних наук, старший науковий співробітник
Науковий центр зв'язку і інформатизації
Військового інституту телекомунікацій і
інформатизації

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ НА РОЗВИТОК МЕТОДОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ АД'ЮНКТІВ

У статті автор досліджує вплив факторів на розвиток методологічної компетентності ад'юнктів. Уточнено перелік факторів, що в більшій мірі впливають на утворення позитивних психолого-педагогічних умов в розвитку методологічної компетентності ад'юнктів. За рахунок застосування різних механізмів можна забезпечити реалізацію на практиці теорії розвитку методологічної компетентності у ад'юнктів.

Ключові слова: методологічна компетентність, аспірант, ад'юнкт, система вищої військової освіти, Збройні Сили України.

Постановка проблеми і зв'язок її з науковими завданнями. Реалізація автором дослідження розробки теоретико-методологічної основи розвитку методологічної компетентності ад'юнктів в системі військової освіти [1] торкнулася безлічі аспектів, що складно реалізовувалися на практиці. Вирішенням поставлених завдань досліджень автор припускав удосконалення організації навчально-виховного процесу в системі військової освіти. Педагогічна система вищої військової освіти побудована на чітко визначених державних стандартах. Також визначені форми і методи організації навчально-виховного процесу, де ад'юнктура не є виключенням.

Проте, рішення цієї наукової задачі необхідне для підвищення ефективності підготовки наукових і науково-педагогічних працівників з числа ад'юнктів. Традиційно ефективність підготовки ад'юнктів оцінюється показником результативності ад'юнктури. Таким чином, виникла необхідність з'ясувати механізм забезпечення реалізації теоретичних, фундаментальних і прикладних досліджень в системі військової освіти.

Не вирішеним є: вплив факторів на організацію навчально-виховного процесу в результаті реалізації теорії розвитку; впливу факторів на організацію професійної діяльності в процесі практичної фази.

Аналіз досліджень і публікацій. Проведений аналіз публікацій досліджень у відкритих джерелах за даним напрямком виявив ряд наукових публікацій вчених, що заслуговують уваги: Б.И. Бедный [2], А. Берикханова [3], В.П. Беспалько [4], А.А. Вербицький [5], І.Б. Жиляев [9], Л.М. Козубцова [6], О.Г. Ларіонова [5], Л.Ф. Мараховський [7], А.А. Миронос [3], Г.К. Селевко [8], В.І. Сергієнко [9], А.П. Сергушичева [10], В.І. Торкатюк [9], Л.С. Таршилова [11], В.О. Тюріна [12], М. Розов, Р.С. Фомичев [13], К. Ishikawa [15]. Теоретичною основою цього дослідження стали роботи [1, 15–17].

Метою статті є з'ясування впливу різних факторів на розвиток методологічної компетентності ад'юнктів у системі вищої військової освіти.

Результат досліджень. Згідно другого закону педагогіки – соціалізації – діють фактори, що можуть як позитивно, так і негативно впливати на розвиток методологічної компетентності ад'юнктів. Для наближеного аналізу можливих дій факторів побудуємо функціональну схему. Задум схеми ґрунтується на вже відомій схемі педагогічної системи, достовірність якої обґрунтовано в роботі

[16]. Наочніше зрозуміти вплив різного роду факторів можна об'єднати, уявивши педагогічну систему у вигляді кібернетичної моделі (рис. 1).

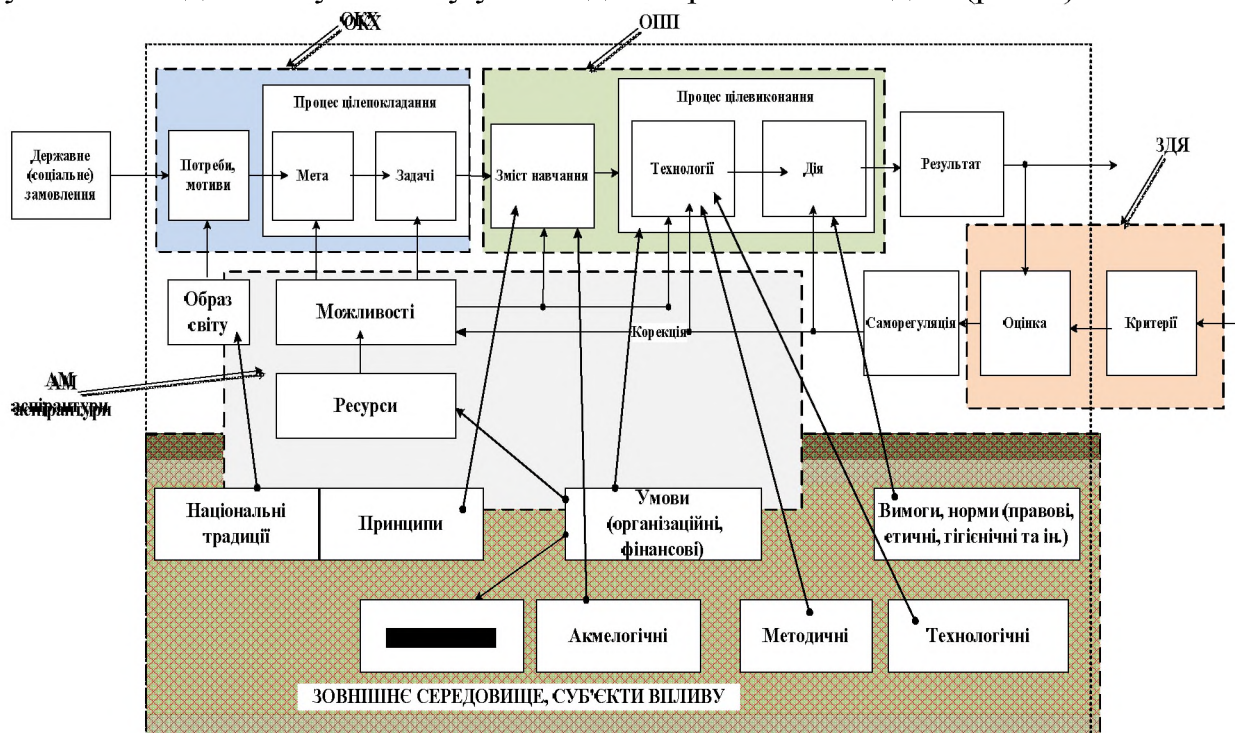

Рисунок 1. Функціональна схема контрольних точок підданих впливу джерел різної природи походження

Психолого-педагогічні умови розвитку методологічної компетентності ад'юнкта у взаємопов'язаних між собою блоками, наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Блоки ключових умов

Блок умов	Таблиця	Ступінь розв'язання
Національні традиції	[15]	+/-
нормативно-правових	[18, табл. 2].	+/-
технологічних	2	+
акмеологічних	3	+/-
організаційних	4	+/-
методичних	5	+/-
Критерії і показники ефективності реалізації педагогічних технологій (ПТх)	6	+/-
принципи організації	-	+/-
Умовні позначення:	+ вирішені в дослідженні; - не розв'язані в дослідженні; +/- частково вирішені в дослідженні.	

Теоретично, можна представити, що істотний вплив на якість педагогічного процесу відбувається на мотиваційному рівні ад'юнкта, оскільки мотивація є складовою методологічної компетентності:

$$\Sigma M_{пп} = \Sigma M_{вн} + \Sigma M_{зс} \quad (1)$$

де $\Sigma M_{пп}$ – сумарна мотиваційна сила задіяна в педагогічному процесі;

$\Sigma M_{вн}$ – сумарна мотиваційна сила, що формується під час планового навчально-виховного процесу; $\Sigma M_{зс}$ – сумарна мотиваційна сила, що надходить із зовнішнього середовища.

$$\Sigma M_{ас} = \Sigma M_{вна} + \Sigma M_{нк(п)} \quad (2)$$

де $\Sigma M_{ас}$ – сумарна мотиваційна сила ад'юнкта сформована під час

педагогічного процесу; $\Sigma M_{внa}$ – сумарна мотиваційна сила ад'юнкта, внутрішня; $\Sigma M_{нк(п)}$ – сумарна мотиваційна сила, що формується науковим керівником та/або педагогом.

Блок Національні традиції багатоаспектний. Соціальне середовище та середовище навчального закладу порізно формують у ад'юнкта ціннісний світогляд на реальні речі та наукову етику майбутньої професійної діяльності, яка з часом практики перетворюється на особисту культуру. Як можемо побачити з рис. 2, об'єктів/суб'єктів соціального впливу на професійний розвиток ад'юнктів багато і врахувати практично неможливо.

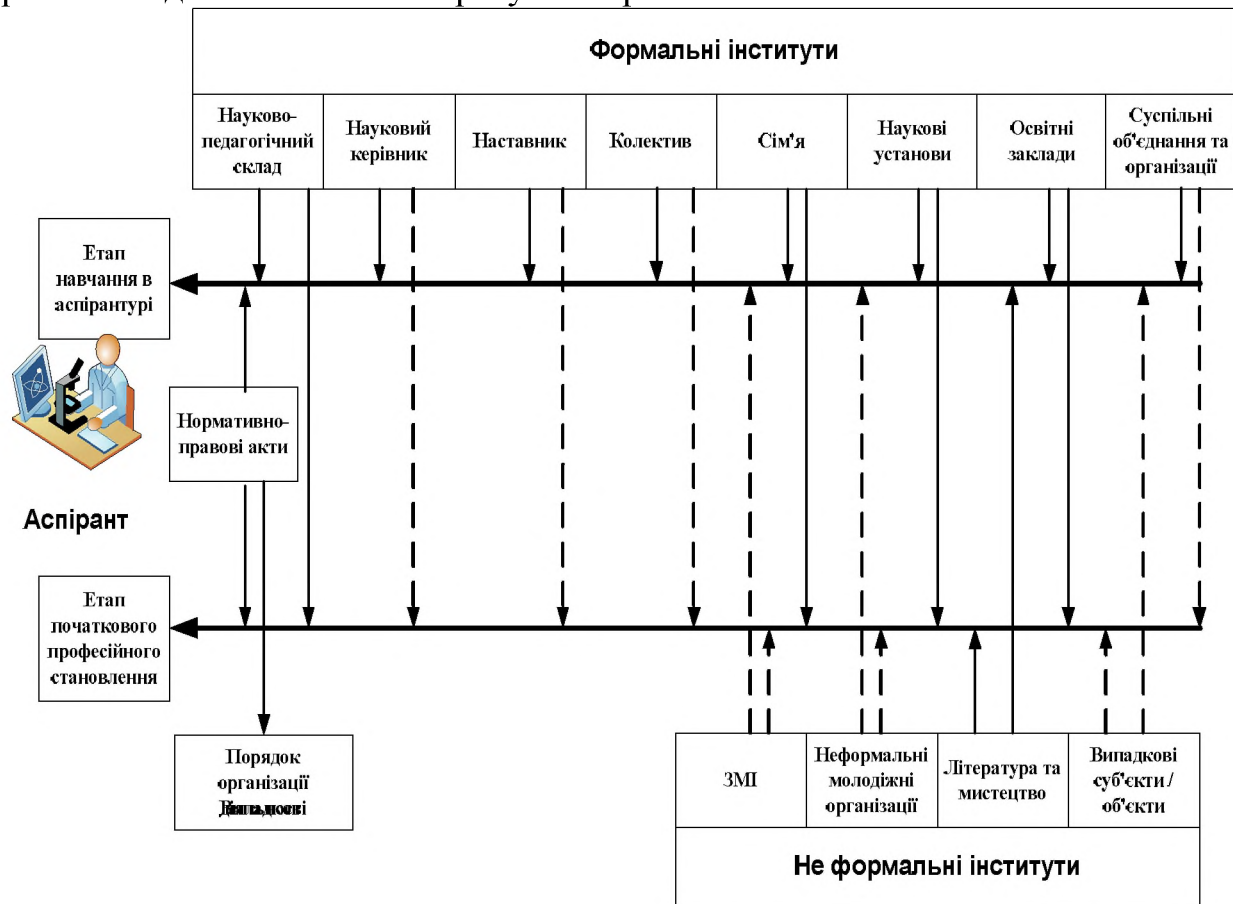

Рисунок 2. Суб'єкти і об'єкти впливу на психологію ад'юнкта

Для виявлення різноманітних чинників, що впливають на якість навчання, за аналогією [10] застосуємо причинно-наслідкову діаграму Ісікави [14]. За допомогою її наочно, стисло і в певній логічній послідовності пояснює причини, що впливають на показник якості освіти ад'юнктів (рис. 3). Рушійну роль у підготовці наукових та науково-педагогічних кадрів відіграють національні традиції, що впливають на формування професійного світогляду, так вважають автори [2, 9], з чим ми повністю згодні [15].

У роботі [5, с. 150–152] проаналізовано соціально-професійний вплив на підготовку педагогів-початківців. Вплив є актуальними і при підготовці науково-педагогічних кадрів для потреб Збройних Сил (ЗС) України, додавши фактори врахування феномену ЗС України, які розглянуті в [18, табл. 2].

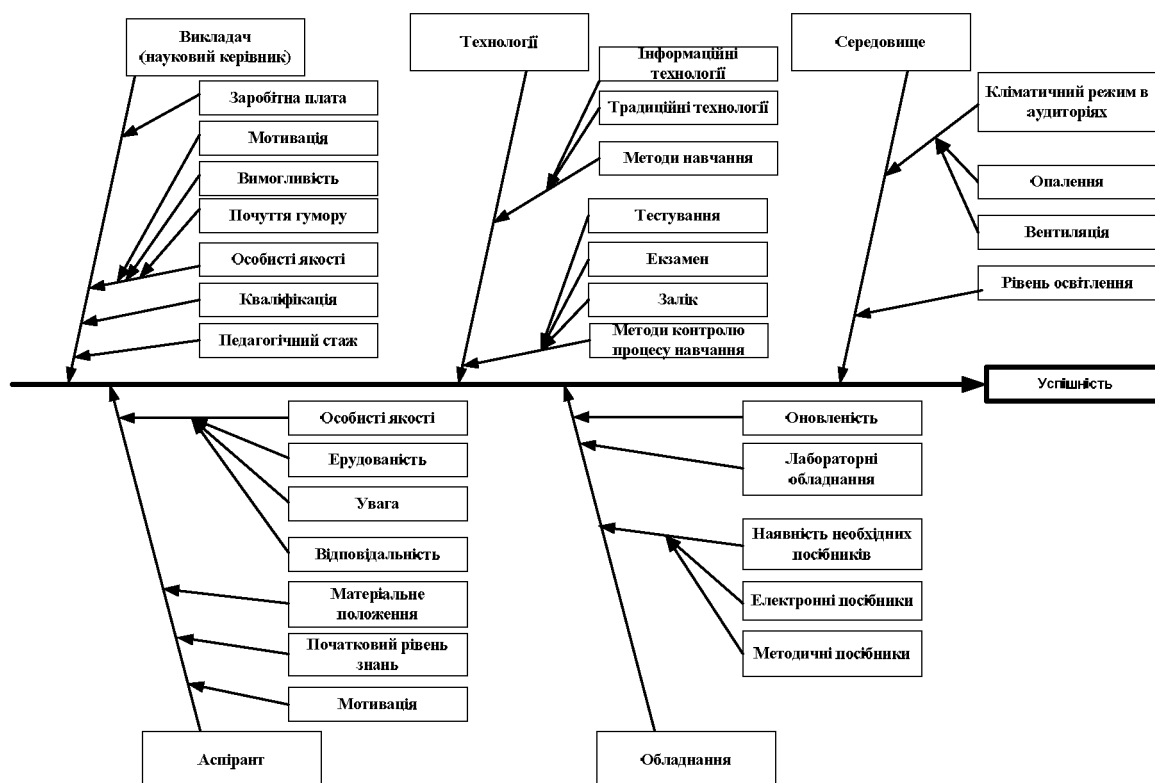

Рисунок 3. Причинно-наслідкова діаграма Ісікави

Організація та функціонування педагогічної системи вищої військової освіти здійснюється на чітко визначених державних стандартах. Тому організація навчально-виховного процесу в ад'юнктурі системи вищої військової освіти дотримується традиційних форм і методів, порушення яких частково карається. Проникнення інноваційних ідей і прикладних наукових результатів, які не схвалені керівництвом в ад'юнктурі є явище не бажане. Формалізована організація спрощує контроль і всіляко перешкоджає впровадженню теоретичних і прикладних результатів дисертаційних досліджень учених. Авторів дослідження необхідно спочатку довести і змінити військовий стандарт, що не так просто. В умовах жорсткого дотримання стандартів форм і організації занять унеможливується процес підвищення ефективності та якості підготовки ад'юнктів.

У зв'язку з цими інерційними процесами єдиним залишається шлях вченого-практика піти в обхід – ту частину навчально-виховного процесу, де посилено інновації і, скоректувавши свою творчу діяльність на область факультативного часу самостійної роботи. Тільки тут є можливість творчо підійти до рішення поставленої задачі.

Можливо, саме тому багатьма вченими-практиками було запропоновано новий вигляд діяльності – інноваційний, а з ним і інноваційний підхід.

Нами проаналізовано стан визначення інноваційної діяльності в Законах України „Про наукову і науково-технічну діяльність”, „Про вищу освіту”, відсутні [6] і прийшли до висновку, що відмовлятися від можливості існування інноваційної діяльності не слід. Е.С. Рапацевич термін „інновація” розшифровує як нововведення в педагогічній діяльності, зміни в змісті і технології навчання і виховання, які націлені на підвищення їх ефективності [17]. Такими нововведенням стала технологія розвитку.

Враховуючи все зазначене вище, можемо дійти висновку, що готовність

ад'юнктів до майбутньої професійної діяльності – це складна інтегративна якість особистості, що формується в процесі відповідної діяльності, зокрема навчально-пізнавальної, і є її продуктом. А отже визначається особливостями організації цієї діяльності, в тому числі й особливостями застосовуваної педагогічної технології, а також професійними та особистісними особливостями як викладачів, так і ад'юнктів [12]. Змістовний склад технологічних умов представлено в табл. 2. Технологічні умови визначають успіх в педагогічному процесі за рахунок застосування практико-орієнтованих технологій, форм і методів навчання, що враховують міждисциплінарні і міжпредметні зв'язки у вивченні дисциплін. Саме тому технологічний підхід нас цікавить при плановому педагогічному процесі, так поза аудиторний час підготовки ад'юнктів, як засіб досягнення мети у розвитку методологічної компетентності. Перелічені ПТх нами синтезовано в структурно-цілісну методику професійного розвитку ад'юнктів [19].

Таблиця 2

Змістовний склад технологічних умов

№ п/п	Зміст умов	Рівень впровадження умов в практику	Номер ПТх
1.	вдосконалення керівництва роботою ад'юнктів	– ПТх науково-педагогічного супроводу	ПТх(1)
2.	набуття організаторських умінь з науково-організаційної діяльності	– ПТх науково-організаційної діяльності	ПТх(2)
3.	набуття організаторських умінь з науково-дослідної діяльності;	– ПТх науково-дослідної діяльності	ПТх(3)
4.	набуття організаторських умінь з науково-педагогічної діяльності	– ПТх науково-педагогічної діяльності	ПТх(4)
5.	набуття організаторських умінь з науково-просвітницької діяльності	– ПТх науково-просвітницької діяльності	ПТх(5)
6.	набуття організаторських умінь з науково-просвітницької діяльності	– ПТх інформаційно-аналітичної діяльності	ПТх(6)
7.	набуття організаторських умінь з науково-технічної діяльності;	– ПТх науково-технічної діяльності	ПТх(7)
8.	створення умов до мотивації ад'юнктів	– ПТх розвитку у ад'юнктів мотивації	ПТх(1.2)
9.	розвиток умінь проектування	– педагогічна технологія проектна технологія навчання	ПТх(3.1)
10.	розвиток умінь проблемного навчання	– ПТх проблемного навчання	ПТх(3.2)
11.	розвиток умінь творчого розвитку особистості підлеглих	– ПТх творчого розвитку особистості ад'юнкта	ПТх(3.3)
12.	розвиток умінь методико-технологічної діяльності	– ПТх методико-технологічної діяльності	ПТх(4.1)
13.	розвиток умінь організаційно-планувальної діяльності	– ПТх організаційно-планувальної діяльності	ПТх(4.2)
14.	розвиток умінь розвитку комунікативних здібностей	– ПТх розвитку комунікативних здібностей	ПТх(4.3)
15.	розвиток умінь педагогічного контролю	– ПТх контролю	ПТх(4.4)
16.	розвиток умінь редакційно-видавничої справи	– ПТх редакційно-видавничої справи	ПТх(5.1)
17.	розвиток умінь організації науково-методичного семінару	– ПТх науково-методичного семінару	ПТх(5.2)

Змістовний склад блоку акмеологічних умов, представлено в табл. 3.

Організаційні педагогічні умови передбачають якісну зміну організації навчального процесу з метою підвищення рівня компетентності.

Змістовний склад організаційних умов, представлено в табл. 4.

Ключовою умовою успішної реалізації освітніх задач є творче вміння використовувати сучасні ПТх в практиці [3, с. 90].

На думку Е.С.Полат [8, с. 65–67], „проблема педагогічних технологій – це проблема переходу від теорії навчання, до її методичних розробок, системи педагогічної діяльності, оскільки в побудові ПТ відбиті всі основні структури процесу навчання, починаючи від постановки меті, завершуючи діагностикою отриманих результатів”.

Таблиця 3

Змістовний склад акмеологічних умов

№ п/п	Зміст умов	Рівень впровадження умов в практику	Номер ПТх
1.	створення системи стимулювання та мотивації: посилення інтересу ад'юнктів до інтелектуального самовдосконалення стимулюючи власний розвиток методологічної компетентності;	[7, 11]	ПТх(1.2)
2.	оптимальний підбір матеріалу з метою зміцнення всіх складових мотивації (потреб, інтересів, емоцій)	[7, 11]; рекомендація щодо доповнення курсу філософії історії розвитку наукового напрямку	ПТх(1.2)
3.	підбір відповідних навчальних матеріалів, що мають творчий характер, стимулюють розумову активність ад'юнктів	рекомендації, щодо навчальних матеріалів, що мають творчий характер, стимулюють розумову активність ад'юнктів	–
4.	стимулювання самостійного опанування знань;	практичні рекомендації	ПТх(3.2)
5.	заохочення до розвитку творчої ініціативи у комунікативній діяльності;	практичні рекомендації	ПТх(3.3)
6.	створення атмосфери співпраці та співтворчості між усіма учасниками освітнього процесу ад'юнктури	практичні рекомендації	ПТх(1)
7.	формування відповідних професійних цінностей щодо відповідальності за результати праці, особистісного сприйняття професійних проблем і завдань	практичні рекомендації	ПТх(1)
8.	формування комунікативних здібностей особистості, вміння відкритого спілкування, налагодження міжособистісних стосунків, формування критичного підходу майбутніх фахівців у процесі спілкування як до самого себе, так і до своїх висловлювань, рівня й якості свого мовлення, а також до таких самих показників професійної діяльності ділового партнера	[7, 11]	ПТх(5.2)
9.	формування функціональних професійних знань і вмінь	рекомендація щодо проходження практики ад'юнктами	ПТх(4)

Таблиця 4

Змістовний склад організаційних умов

№ п/п	Зміст умов	Рівень впровадження умов в практику	Номер ПТх
1.	створення компетентнісної моделі ад'юнкта	обґрунтування професійної моделі компетентності ад'юнктів	–
2.	визначення груп умінь, які повинні мати ад'юнкт з методологічною компетентністю	обґрунтування функціональної компетентнісної діяльності ад'юнкта	–
3.	визначення критеріїв та рівнів методологічної компетентності	обґрунтування критеріїв діагностування рівнів розвитку методологічної компетентності ад'юнктів	ПТх(1.3)
4.	визначення показників оцінювання методологічної компетентності	обґрунтування критеріїв діагностування рівнів розвитку методологічної компетентності ад'юнктів	ПТх(1.3)
5.	визначення цілей і завдань навчальних курсів на базі компетентнісної моделі ад'юнкта	обґрунтування проекту галузевої освітньо-професійної програми підготовки ад'юнктів	–
6.	розробка компетентнісно-зорієнтованих програм ад'юнктських дисциплін, де до кожного модуля подано перелік компетенцій, що формуються через його опанування	обґрунтування переліку навчальних дисциплін в програмі підготовки ад'юнктів; обґрунтування змісту навчальних дисциплін в програмі підготовки ад'юнктів	–

Змістовний склад методичних умов, представлено в табл. 5.

Таблиця 5

Змістовний склад методичних умов

№ п/п	Зміст умов	Рівень впровадження умов в практику	Номер ПТх
1.	інтеграцію ад'юнктських дисциплін, факультативних спецкурсів	обґрунтування переліку навчальних дисциплін	–
2.	коригування змісту навчальних занять відповідно до цілей компетентнісного підходу	обґрунтування змісту навчальних дисциплін	–
3.	проектування викладачем навчального процесу, яке передбачає розробку змісту лекцій, практичних занять, завдань для самостійної роботи ад'юнктів з метою розвитку методологічної компетентності	практичні рекомендації	ПТх(4)
4.	відображення у змісті навчання професійно спрямованої структурованої інформації проблемного характеру	практичні рекомендації	ПТх(4)
5.	професійно-обґрунтований вибір мотивів та цілей навчального процесу в контексті потрібної якості знань, умінь і навичок і компетенцій	практичні рекомендації	ПТх(4)

Таким чином, ефективність реалізації ПТх багато в чому залежить від побудованої педагогічної системи, в якій відображено взаємозв'язок ознак ПТх і показників їх реалізації.

Ефективність реалізації сучасних ПТх можна визначити за допомогою

ряду критеріїв. В.П. Беспалько стверджував, що відсутні „критерії для оцінки ефективності дидактичного процесу в цілому” [4, с. 115].

Ефективність ПТ може бути оцінена по наступних критеріях: цілісність віддзеркалення в змісті завдань освіти, виховання і розвитку; віддзеркалення в змісті сучасного рівня розвитку науки і техніки; відповідність змісту віковим і психологічним особливостям ад’юнктів; інформативність навчального матеріалу; різноманіття використання методів і варіативності прийомів навчання, що реалізуються; забезпечення принципів наочності і доступності навчання; універсальність використання і зручності експлуатації засобів навчання; ступінь допомоги викладача що вчиться при організації їх самостійної діяльності тощо.

Перераховані вище критерії не зачіпають всіх аспектів оцінювання ефективності застосування ПТх, разом з тим вони можуть служити критерієм оцінки ефективності не тільки ПТх, але і традиційного заняття.

Проведений аналіз факторів дозволив нам сформулювати критерії ефективності реалізації ПТх в процесі реалізації методики професійного розвитку методологічної компетентності ад’юнктів: технологічна культура педагога (наукового керівника); наявність власного досвіду використання педагогом (науковим керівником) педагогічних технологій; творче “доопрацювання” і перетворення технології; створення ситуації успіху в процесі спільної діяльності ад’юнктів і педагога (наукового керівника) при реалізації технології; органічний взаємозв’язок компонентів технології; можливості технології в актуалізації, саморозвитку ад’юнктів і педагога (наукового керівника); помітні зміни стану ад’юнктів (у їх мотивації до діяльності, знаннях, уміннях, емоціях) в процесі реалізації певної педагогічної технології.

Для перевірки і ефективності реалізації ПТх, необхідно визначити показники і індикатори описаних вище критеріїв.

У табл. 6 представлені критерії ефективності ПТх, показники їх ефективності, а також індикатори, що дозволяють затверджувати те, що певний критерій дійсно впливає на ефективність реалізації ПТх.

Слід відзначити, що розглянуті критерії в дослідженні не охоплюють усього розмаїття ПТх, однак, як ми припускаємо, дозволяють оцінити ефективність реалізації низки сучасних ПТх на сучасному етапі модернізації військової освіти. Описані вище критерії та показники ефективності в даний час проходять апробацію в ряді робіт.

Таблиця 6

Критерії і показники ефективності реалізації ПТх

№ п/п	Критерій ефективності	Показники ефективності	Індикатори
1.	Технологічна культура педагога (наукового керівника)	володіння педагогом (науковим керівником) технологічними методами, прийомами, засобами навчання, їх використання в освітньому процесі	періодичне використання педагогом (науковим керівником) сучасних педагогічних технологій в процесі заняття, уміння педагога (наукового керівника) знаходити їх взаємозв’язок з класичними педагогічними технологіями

2.	Наявність власного досвіду	узагальнення і систематизація практик по використанню сучасних ПТх в освітньому процесі; уміння аналізувати і виправляти власні помилки (недоврахування) в процесі використання ПТх	публікації: монографії, брошури, книги, методичні посібники, статті; участь в семінарах, вебінарах, круглих столах по обміну досвіду з колегами
3.	Творче доопрацювання и перетворення ПТх	наявність або відсутність використання педагогом (науковим керівником) в освітньому процесі якісними змінами певної СПТ	наявність рецензованих методичних розробок, перетворення певної ПТх ; наявність патентів на винахід педагога (наукового керівника)
4.	Створення ситуацій успіху у ад'юнктів в процесі використання ПТх	реалізація принципу зворотного зв'язку з ад'юнктами в процесі заняття; мотивування ад'юнктів на успішне рішення поставлених перед ними задач дисертаційного дослідження	підвищення рівня якості успішності по предмету; збільшення числа ад'юнктів конкурсного руху серед ад'юнктів, їх перемог в конкурсах різних рівнів
5.	Взаємозв'язок компонентів технології	очевидно і періодично реалізується в освітньому процесі зв'язок різних компонентів обраної педагогом (науковим керівником) технології	проведення занять, в яких розкривається і ефективно використовуються взаємозв'язок компонентів ПТх
6.	Технологія, як фактор саморозвитку ад'юнктів	постановка педагогом (науковим керівником) цілей та задач, направлення на саморозвиток, розвиток особистості ад'юнктів, їх пізнавальних здатностей	перехід на новий рівень взаємодії учасників освітнього процесу – «співробітництво» педагога (наукового керівника) та ад'юнктів
7.	Позитивні зміни в стану ад'юнктів	позитивні зміни загального стану ад'юнктів	підвищення рівня успішності; підвищення рівня мотивації до діяльності; підвищення рівня психологічного комфорту на заняттях (анкетування); укріплення здоров'я ад'юнктів (відгук близьких, звіт лікаря)

Висновки. За результатом дослідження стає зрозумілим, за яких умов можлива реалізації педагогічного процесу в педагогічній системі, що має військовий феноменом. Формування методологічних знань доцільне під час планового аудиторного навчально-виховного процесу, а розвиток методологічної компетентності у ад'юнктів досягати за допомогою творчої інноваційної діяльності наукового керівника в позаурочний час. Шлях використання інноваційного підходу є єдиний шлях вирішення впровадження наукових результатів дисертаційних досліджень автором без залучення адміністративної допомоги, і що при цьому дозволяє підвищити ефективність підготовки ад'юнктів.

Таким чином, за рахунок застосування різних механізмів нами позитивно

вдалося реалізувати на практиці теорію розвитку методологічної компетентності у ад'юнктів.

Наукова новизна одержаного результату.

1. Уточнено перелік факторів, що в більшій мірі впливають на утворення позитивних психолого-педагогічних умов в розвитку методологічної компетентності ад'юнктів у системі вищої військової освіти.

2. Переконані, що забезпечити успішний розвиток методологічної компетентності ад'юнктів у системі вищої військової освіти можна певною мірою у час самостійної роботи ад'юнктів. Освітньо-розвиваючий простір наукового пошуку ад'юнкта слід зорієнтувати за етапами запропонованої методики професійного розвитку, що удосконалено та оптимізовано по всіх напрямках та видам професійної діяльності.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку доречно зосередити на дослідженні впливу даних факторів на розвиток методологічної культури ад'юнктів.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Козубцов І.М.* Концепція розвитку методологічної компетентності аспіранта військового вищого навчального закладу [Електронний ресурс] / І.М. Козубцов // Вісник Наці. академії Держ прикордонної служби України: електрон. наук. фах. вид. – 2014. – № 1. – Режим доступу URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2014_1_6.pdf.

2. Подготовка научных кадров в высшей школе. Состояние и тенденции развития аспирантуры: Монография / Б.И. Бедный, А.А. Миронос. – Нижний Новгород: Изд-во ННГУ, 2008. – 219 с.

3. *Берикханова А.* Об актуальности формирования готовности будущих учителей к использованию современных педагогических технологий / А. Берикханова, А. Бейкитова // Проблемы подготовки современного учителя. 2011. – №3. – С.88 – 93.

4. *Беспалько В.П.* Слагаемые педагогической технологии / В.П. Беспалько – М., 1989. – 126 с.

5. *Вербицкий А.А.* Личностный и компетентностный подходы в образовании: проблемы интеграции / А.А. Вербицкий, О.Г. Ларионова. – М.: Логос, 2009. – 336 с.

6. *Козубцов И.Н.* Теория и практика развития инновационных способностей у научно-педагогических работников: монография / И.Н. Козубцов, Л.С. Таршилова. Л.М. Козубцова. – Уральск: РГКП Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, 2015. – 185 с.

7. *Козубцов І.М.* Підготовка аспірантів: методичні рекомендації щодо самостійної підготовки аспірантів за спеціальністю 05.13.05 – „Комп'ютерні системи та компоненти” / І.М. Козубцов, Л.Ф. Мараховський. – К.: ДЕДУТ, 2014. – 165 с.

8. *Селевко Г.К.* Современные образовательные технологии / Г.К. Селевко. – М.: Народное образование, 1998. – 256 с.

9. Атестація наукових кадрів вищої кваліфікації в Україні: проблеми і рішення / В.І. Сергієнко, І.Б. Жилияев, В.І. Торкатюк. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 228 с.

10. *Сергушичева А.П.* Анализ факторов, влияющих на качество обучения / А.П. Сергушичева, Д.В. Жаров // Управление и экономика: опыт, традиции, инновации. Материалы научно-практической конференции (г. Вологда, 9–10 апреля 2010 г.). – Вологда. – С. 275–287.

11. *Козубцов И.Н.* Организация научной работы молодого ученого : учебно-методическое пособие / И.Н. Козубцов, Л.С. Таршилова. – Уральск: РГКП Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, 2014. – 103 с.

12. *Тюріна В.О.* Педагогічна технологія як фактор впливу на формування у слухачів магістратури готовності до майбутньої педагогічної діяльності / В.О. Тюріна // Вісник Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля. Серія “Педагогіка і психологія”. 2013. – № 1 (5). – С31 – 35. – ISSN 2222-5501.

13. *Фомичев Р.С.* Исследование факторов, влияющих на реализацию современных

педагогических технологий в процессе модернизации общего среднего образования / Р.С. Фомичев, Н.Э. Касаткина // Вестник Кемеровского государственного университета 2014. – № 4 (60) – Т.2 – С. 100–103.

14. *Ishikawa K.* What is Total Quality Control The Japanese Way. London, Prentice Hall, 1985.

15. *Козубцов І.М.* Національні особливості та перспективні принципи удосконалення систем підготовки і атестації вчених в контексті Болонського процесу / І.М. Козубцов // Вісник Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка : зб. наук. праць. – 2012. – Вип. 20. – С. 50–54.

16. *Козубцов І.М.* Обґрунтування достовірності теорії розвитку методологічної компетентності у аспірантів на основі проблемно-діяльнісного підходу / І.М. Козубцов // Збірник наукових праць „Військова освіта” Національного університету оборони України. – 2014. – № 2 (30). – С. 159–168.

17. Современный словарь по педагогике / [Авт.–сост. Рапацевич Е.С.]. – Мн.: Современное слово, 2001. – 927 с. – ISBN 985-443-239-4.

18. *Козубцов І.М.* Феномен методологічної основи діяльності аспірантів у системі вищої військової освіти: аналітико-порівняльне обґрунтування / І.М. Козубцов Л.М. Козубцова // Науково-практичний журнал. Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. Національний університет оборони України, 2015. – №1 (22) – С. 119–122. ISSN 2311-7249 (Print).

19. *Козубцов І.М.* Синтез структурно-цілісної методики професійного розвитку аспірантів / І.М. Козубцов [Электронный ресурс] // Междисциплинарные исследования в науке и образовании. – 2015. – № 4 К. Режим доступа URL: <http://mino.esrae.ru/179-1488> (дата обращения: 20.05.2015).

И.Н. Козубцов, подполковник, кандидат технических наук, старший научный сотрудник Научный центр связи и информатизации Военного института телекоммуникаций и информатизации

ИССЛЕДОВАНИЕ ВЛИЯНИЯ ФАКТОРОВ НА РАЗВИТИЕ МЕТОДОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ АДЪЮНКТОВ

В статье автор исследует влияния факторов на развитие методологической компетентности адъюнктов. Уточнено перечень факторов, в большей степени влияют на образование положительных психолого-педагогических условий на развитие методологической компетентности адъюнктов. За счет применения различных механизмов можно обеспечить положительно реализовать на практике теорию развития методологической компетентности в адъюнктов.

Ключевые слова: методологическая компетентность, аспирант, адъюнкт, система высшего военного образования, Вооруженные Силы Украины.

I. Kozubtsov, lieutenant colonel, Candidate of engineering sciences, senior research worker Scientific center of connection and informatization of the Military institute of telecommunications and informatization

STUDY OF FACTORS ON THE DEVELOPMENT OF METHODOLOGICAL COMPETENCE ADJUNCT

The article examines the impact of factors on the development of methodological competence adjunct. Specifies the list of factors that increasingly influence the formation of positive psychopedagogical conditions of development of methodological competence adjunct. Through the application of different mechanisms can provide positive to put into practice the theory of methodological competence in adjunct.

Key words: methodological competence, graduate student, adjunct, system of higher military education, Military Powers of Ukraine.